

UREJEN PROSTOR KOT SOCIALNA IN EKONOMSKA KATEGORIJA

Peter Gabrijelčič

Prostor je ena od temeljnih determinant človekove eksistence in kvaliteta bivanja v prostoru je pomemben sestavni del kvalitete življenja nasploh. Tako kot kvalitetna hrana, ustrezna zdravniška oskrba, izobrazba, kvalitetno preživljanje prostega časa, ipd. Zato ni težko razumeti, da kvaliteta bivalnega prostora vpliva tako na človekovo telesno zdravje kot tudi na njegovo fizično in čustveno počutje. Neustrezno in neurejeno bivalno in delovno okolje ne omogoča kvalitete življenja in ima lahko pomemben vpliv na naše zdravje. Zato pravimo, da estetsko urejeno okolje spodbuja večjo produktivnost in ustvarjalnost ljudi ter predstavlja pomembno družbeno ter ekonomsko kategorijo. Splošno zadovoljstvo aktivne populacije prebivalcev je močno povezano z bogastvom in kapitalom celotne družbe, zato je skrb za ohranjanje in spodbujanje kvalitetno oblikovanega prostora ključnega pomena za storilnost, gospodarski razvoj in konkurenčnost države. Urejen prostor je zato stvar javnega interesa.

Urejenost ali neurejenost prostora sta najkonkretnejše ogledalo družbe in fizična manifestacija njene materialne in duhovne razvitosti. V prostoru ne moremo ničesar prikriti. Kar se dogaja v družbi, se bo slej ko prej izkazalo, nas povzdignilo ali izdalo, ker se fizična refleksija naših stališč in nivoja naše kultiviranosti vedno izrazi v našem urbanem ali krajinskem okolju. Sodobna dogajanja v slovenskem urbanizmu kažejo, da ima Slovenija še vedno vse značilnosti države v tranziciji.

Zato je potreben splošni poziv k politizaciji problema urejenosti okolja, kar mora postati ena od ključnih prioritiet vladne politike. Potrebno bo doseči stvarno parlamentarno razpravo o prostoru, jo odlepiti od dnevne politike, da bo na načelnem nivoju vzpostavila hierarhijo nacionalnih prioritiet in postavila potrebo po urejenem nacionalnem prostoru na najvišje mesto. Šele ko bo ta prioriteta zapisana tudi v slovensko ustavo bo ponovno nastopil čas tudi za stroko.

Kratka biografija

Peter Gabrijelčič je bil dolgoletni dekan in profesor na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani. Bil je gostujoči profesor na številnih univerzah: v Beogradu, Skopju, Podgorici, Gradcu, Milanu, Birminghamu, New Yorku, Oslu, Stockholmu, Grenoblu, Benetkah, Luganu, Trentu, Trstu, Lizboni in Oxfordu. Od leta 1997 je lastnik arhitekturnega biroja ARHITEKTURA d.o.o. in od leta 1997 mestni arhitekt mesta Ptuj. Za svoje realizirano delo je prejel več pomembnih državnih in mednarodnih nagrad ter prejel številne nagrade na domačih in mednarodnih natečajih iz področja oblikovanja, arhitekture in urbanizma. V dolgoletnem sodelovanju s kolegi konstruktorji je soavtor mnogih opaženih mostnih objektov v Sloveniji in tujini. Med drugimi tudi mostu Ada čez Savo v Beogradu. Je pisec številnih strokovnih in znanstvenih člankov ter član domačih in mednarodnih akademskih in strokovnih združenj.